

УЖГОРОДСЬКА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ ОТРИМАЛА ГУМАНІТАРНУ ДОПОМОГУ

від Опстерланду та Смалінгерланду –
громад у провінції Фрісландія, Нідерланди

Це, зокрема, медичне реабілітаційне обладнання, яке вкрай необхідно зараз, – вертикалізатор Easy Stand Evolv, що має більше 50 опцій, крісла колісні, а також витратні матеріали: інфузійні матеріали, трубки, катетери, пластирі, медичні рукавички, затискачі, шприци, бинти, скальпелі, голки, дренажні пристрої тощо.

Привезли допомогу представник муніципалітету Опстерланд Роб Йонкман, його дружина Ескея, представник муніципалітету Сма-

лінгерланд Пітер Ван Дер Зван, а також волонтер Павло Осипенко.

Керівник кластерного закладу Олег Голуб подякував за надану допомогу, члени делегації поспілкувалися із керівництвом лікарні, начальником управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення Ужгородської міської ради Ярославом Глаголюю, обговорили нагальні потреби. Гостей ознайомили також із роботою медичного закладу.

Ужгородська міська рада щиро вдячна благодійникам за допомогу і підтримку!

В УЖГОРОДІ ВПРОВАДЯТЬ КАРТКИ ДЛЯ ПІЛЬГОВОГО ПРОЇЗДУ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

Картки будуть 3 видів –
учнівська, пільгова та службова

Основні вимоги та вигляд персоналізованих транспортних карток, які передбачені для пільгового проїзду в громадському транспорті Ужгорода, затвердили цієї середи на засіданні виконкому.

Пільгові картки будуть 2 видів – учнівська та пільгова. Службова видаватиметься виключно персоналу громадського транспорту – водіям, диспетчерам, контролерам.

Усі деталі щодо видачі карток відповідним категоріям ужгородців та

zareestrovanim u нашому місті ВПО, які передбачені чинним законодавством, незабаром будуть оприлюднені на офіційному сайті Ужгородської міської ради та у соціальних мережах.

На ілюстрації зверху зображено вигляд персоналізованих транспортних карток.

Окрім того, на засіданні виконкому 24 липня було ухвалено низку важливих для життєдіяльності міста питань.

Члени виконкому підтримали Програму обліку об'єктів культурної спадщини м. Ужгорода на 2025 – 2027 роки з подальшим внесен-

– визначення найбільш цінних пам'яток культурної спадщини для подальшого залучення їх до національних та міжнародних туристичних маршрутів;

– забезпечення уніфікованого електронного обліку наявних об'єктів культурної спадщини;

ням на розгляд сесії міської ради.

Основними завданнями Програми є реалізація державної політики у сфері охорони культурної спадщини, зокрема:

– виготовлення облікової документації (облікова картка, історична довідка, акт стану збереження, фотофіксація) на об'єкти культурної спадщини міста;

– проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини міста;

– створення та підтримка електронної бази даних про об'єкти культурної спадщини, в тому числі: картографічні, бібліографічні, архівні матеріали, фотографії об'єктів (фотоальбоми), тематичні й географічні каталоги;

Закінчення на стор. 2.

Початок на стор. 1.

– придбання й виготовлення охоронних дощок (знаків).

Відповідно до документа, в Ужгороді 448 об'єктів культурної спадщини, з них 148 пам'яток, а саме: 10 пам'яток монументального мистецтва (1 національного значення, а 9 – місцевого); 7 археологічних пам'яток, 13 пам'яток садово-паркового мистецтва; 4 пам'ятки природи; 23 пам'ятки архітектури (8 національного значення, 15 – місцевого); 90 історичних пам'яток, із них 46 споруди, 42 могили та 2 монументальні споруди; 128 щойно виявлених об'єктів культурної спадщини та 173 об'єкти, пропонувані для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (відповідно до науково-проектної документації «Історико-архітектурний опорний план м. Ужгород із визначенням зон охорони пам'яток та історичних ареалів», розробленого науково-дослідним інститутом пам'яток охоронних досліджень, затвердженого наказом Міністерства культури України 06.01.2016 № 3).

Координація та контроль за виконання Програми здійснюється управлінням у справах культури, молоді та спорту міської ради.

Також члени виконкому підтримали Програму розвитку фізичної культури та спорту в м. Ужгороді на 2025 – 2027 роки. Документ ще внесуть на розгляд сесії міської ради.

Метою Програми є створення відповідних умов для розвитку фізичної культури й спорту, фінансової підтримки кращих спортсменів і команд, покращення

матеріально-технічної спортивної бази, підтримки команд та спортсменів, які представляють Ужгород на всеукраїнській і міжнародній спортивній арені, створення умов для проходження реабілітації, а також реалізації права мешканців громади на заняття фізичною культурою і спортом, розвитку фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Основними завданнями Програми є:

– проведення спортивних за-

ходів, турнірів та змагань різного гатунку;

– організаційна й фінансова підтримка спортсменів громади для участі в різноманітних турнірах, їх відзначення і заохочення;

– забезпечення участі команд і спортсменів міста в навчально-тренувальних зборах;

– стимулювання шляхом виплати щомісячної стипендії Ужгородської міської ради кращим спортсменам м. Ужгорода та одноразових грошових винагород спортсменам і тренерам;

– підтримка ветеранського руху;

– підвищення ефективності роботи ДЮСШ № 1;

– поповнення матеріально-технічної бази для занять спортом;

– популяризація спорту за місцем проживання та у місцях масового відпочинку населення.

• • •

Проголосували на засіданні й за Програму «Молодь міста Ужгород» на 2025 – 2027 роки з подальшим внесенням на розгляд сесії.

Мета Програми – це створення сприятливих умов для розвитку і

самореалізації української молоді, формування її громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості, повноцінної участі молодих людей у розбудові громадянського суспільства.

Основне завдання Програми – реалізація державної молодіжної політики, складовою якої є:

– відродження національно-патріотичного виховання, утвердження громадянської свідомості і активної позиції молоді;

– популяризація здорового і безпечного способу життя серед молоді;

– набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти (розвиток неформальної освіти);

– реалізація умов, спрямованих на працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості);

– забезпечення партнерської підтримки молоді з тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб;

– надання підтримки інститутам громадянського суспільства;

– налагодження міжрегіональних та міжнародних зв'язків, стимулювання обдарованої молоді;

– створення умов для розвитку молодих лідерів, формування національно-патріотичної свідомості й фінансова підтримка молодіжних громадських організацій м. Ужгорода на конкурсній основі;

– одноразова грошова винагорода для переможців молодіжного конкурсу «Цікава ідея – успішна громада».

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей міського бюджету під час формування їх показників.

• • •

Встановлення меморіальної дошки, присвяченої українському художнику, живописцю Ференцу Семану (1937 – 2004 рр.) на фасаді будівлі за адресою: м.

Ужгород, провулок Центральний, 1 погодили на виконкомі.

Таке рішення ухвалили на основі розглянутої заяви Яна-Павла Романа та поданих до заяви відповідних документів.

Функції замовника встановлення меморіальної дошки покладені на Яна-Павла Романа, якому необхідно виготовити проект меморіальної дошки, а також погодити його на засіданні науково-художньої ради при виконавчому ко-

мітеті Ужгородської міської ради.

Фінансування робіт із проектування, виготовлення та встановлення меморіальної дошки, у тому числі заходів щодо її відкриття, має здійснити замовник.

• • •

Демонтувати самовільно встановлені тимчасові споруди/малі архітектурні форми, що знаходяться на землях територіальної громади Ужгорода та розміщені без правотворчості документів органу місцевого самоврядування – таке рішення підтримали на черговому засіданні виконкому. Йдеться про:

– обмежувачі руху, шлагбаум і навіс на вул. Дмитра Климпуша (між будинками № 5 та № 2 В);

– обмежувачі руху (бетонні конструкції, клумби) на вул. Івана Фогорашія;

– обладнання для пересувної торгівлі (для продажу кукурудзи) на наб. Незалежності;

– тимчасову споруду «павільйон торговельного призначення» на просп. Свободи (поруч із 16-поверховим будинком);

– обмежувач руху «шлагбаум» на вул. Петра Лінтура (біля будинку № 15);

– обмежувач руху «шлагбаум» на вул. Олександра Хіри (поруч із будинками № 17-19);

– тимчасову металеву споруду на вул. Капушанській, 56А.

Також демонтажу підлягають самовільно встановлені малі архітектурні форми (вивіски та таблички) за адресами:

– вул. Капушанська, 19 (Летючий голандець);

– вул. Капушанська, 19 (Аптека «Подорожник»);

– вул. Капушанська, 21 (Лікувально-діагностичний центр «Астрамед»);

– вул. Капушанська, 21 (Аптека «МЕД Сервіс»);

– вул. Капушанська, 21 (Аналізи «Астра Діа»);

– вул. Капушанська, 5 (Meest пошта);

– вул. Капушанська, 9 (Магазин «Зіна»);

– вул. Капушанська, 11 Б (Оптика);

– вул. Капушанська, 11 Б (Сімейна офтальмологія);

– вул. Капушанська, 11 Б (Акордбанк);

– вул. Капушанська, 13-1 (Система очистки води);

– вул. Капушанська, 15 (Медтехніка);

– вул. Капушанська, 15 (Аптека «D.S.»);

– вул. Капушанська, 2 (Магазин

«Фокстрот»);

– вул. Капушанська, 27 (Аптека «Подорожник»);

– вул. Другетів, 82/1 (Центр зору);

– вул. Швабська, 51 (NNB);

– вул. Андрія Новака, 16 (Салон краси);

– вул. Андрія Новака, 16 (Солярій);

– вул. Андрія Новака, 16 (Салон «Tatto»);

– вул. Андрія Новака, 16 (Обмін валют);

– вул. Андрія Новака, 16 (Туристична агенція «Твоя»);

– просп. Свободи, 29/33 (Магазин «Спорт»);

– наб. Незалежності, 9 (Сирне королівство);

– пл. Корятовича, 2 (Магазин «Амбар»);

– вул. Міклоша Берчені, 32/6 (Стоматологія «Dental Lab»);

– вул. Корзо, 17 (Ювелірний магазин «AURUM»);

– вул. Минайська, 29А (Пивна точка).

Рішення підлягає добровільному виконанню протягом 10 календарних днів із дати його оприлюднення. У разі невиконання вимог, викладених у пунктах цього рішення, департамент міської інфраструктури проведе демонтаж самовільно встановлених тимчасових споруд/малих архітектурних форм силами комунальних служб міста відповідно до чинного законодавства.

• • •

Крім того, на черговому виконкомі Ужгородської міської ради погодили зняття з комунального балансу 3-х житлових багатоквартирних будинків.

Це будинки за адресами: вул. Конопляна, 8; вул. Олександра Митрака, 9; вул. Будителів, 13.

Співвласники багатоквартирних будинків, ОСББ «Конопляна 8» повинні забезпечити: належне утримання спільного майна багатоквартирного будинку; прибирання прибудинкової території, підвалів, технічних поверхів та покрівлі; технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем холодного водопостачання та водовідведення, зливової каналізації; дератизацію та дезінсекцію; обслуговування димових та вентиляційних каналів; технічне обслуговування мереж електропостачання та електрообладнання; проведення поточного ремонту; облаштування господарського майданчика для збору твердих побутових відходів у межах прибудинкових територій; укладення договору на утримання прибудинкових територій з урахуванням вивезення зібраного змету та листя.

• • •

Розглянули також питання, пов'язані із неповнолітніми особами. Одна дитина отримала статус позбавленої батьківського піклування – її батьки перебувають в районі проведення бойових дій або в окупації; 21 дитина набула статус постраждалої внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Також члени виконкому призначили піклувальника дитині, позбавленій батьківського піклування; ще одну жительку міста звільнили на підставі її заяви від виконання обов'язків піклувальника над дитиною-сиротою. Крім того, визначили місця проживання трьох малолітніх дітей, а 10 громадянам надали дозвіл на посвідчення угод про вчинення правочинів від імені дітей щодо майна, право власності або право користування яким мають діти.

В УКРАЇНІ ЗАПРАЦЮВАЛИ ФІНАНСОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ СПОЖИВАЧІВ

Це допоможе забезпечити власну енергонебезпечність українців, локальні потреби в генерації і в цілому енергетичну безпеку держави, повідомляє офіційний сайт Ужгородської міської ради.

ДЕТАЛЬніше ПРО ПРОГРАМИ:

• **Програма кредитування для фізичних осіб на придбання генерувальних установок, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел:**

кредит під 0%;

до 480 тис гривень;

до 10 років;

банки-партнери: «Приватбанк», «Ощадбанк», «Укргазбанк», «Сенс Банк», банк «Глобус».

• **«Доступні кредити 5-7-9» на сонячні панелі, інвертори, системи зберігання електроенергії та інше допоміжне обладнання:**

кредит під 7% річних для ОСББ та ЖБК;

до 5 млн гривень;

до 5 років;

46 банків-партнерів.

• **Програма «ГрінДІМ», де держава компенсує частину вартості обладнання сонячних електростанцій та/або теплових насосів, придбаних ОСББ та ЖБК:**

компенсація до 70% вартості;

до 1 млн гривень на встановлення СЕС;

до 2 млн гривень – на встановлення теплових насосів;

до 3 млн гривень – якщо одночасно встановлюється СЕС і тепловий насос;

Фонд енергоефективності.

• **«Доступні кредити 5-7-9» на газотурбінні, газопоршневі чи біогазові генерувальні установки:**

до 150 млн гривень;

до 10 років.

• **Пільгове кредитування на реалізацію проєктів з відновлення енергетичної інфраструктури:**

на перший рік – 13,5% річних або UIRD3M + 0,5 %, починаючи з другого року – плаваюча, але не більше UIRD12M + 3%;

до 25 млн євро;

до 5 – 7 років;

19 банків-партнерів.

Є питання? Телефонуйте на урядову «гарячу лінію» з питань енергетики «СТРУМ»: 15-49.

ФОТОФАКТ

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 15 пакетів із необхідними речами для немовлят;
- 50 пакетів з продуктовими наборами.

Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 2200 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen / Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>

СПЕЦІАЛІЗОВАНА СЛУЖБА ПІДТРИМКИ ОСІБ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ТА/АБО НАСИЛЬСТВА ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ,

вже майже 4 роки діє в Ужгороді

Дві мобільні бригади соціально-психологічної підтримки надають допомогу постраждалим особам:

- психологічні консультації та підтримку постраждалим від насильства;
- планово або екстрено реагують на звернення про випадки насильства;
- інформують про медичні, юридичні й інші послуги, які можна отримати для подолання наслідків насильства;
- скеровують постраждалих до інших загальних або спеціалізованих закладів (притулки, денні центри, кризові кімнати тощо);
- озповідають потерпілим про їхні права й шляхи отримання допомоги;
- пропрацьовують план безпеки й оцінку ризиків для постраждалих;
- проводять інформаційно-просвітницьку діяльність для запобігання насильству.

До складу бригади входять психолог і соціальний працівник, які оперативно приїжджають на виклики постраждалих туди, куди їм зручно.

Щоб звернутися до мобільної бригади в Ужгороді, телефонуйте за номерами:
+380963129313, +380931677828

АДМІНІСТРАТОРИ УЖГОРОДСЬКОГО ЦНАПУ НАДАЛИ ПОСЛУГИ ПОНАД 800 ВЕТЕРАНАМ, ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ТА ЧЛЕНАМ ЇХНІХ РОДИН

У межах дводенного форуму «Ветерани і громада: пошук можливостей для реінтеграції», який відбувся в Ужгороді, заступник міністра у справах ветеранів України Руслан Приходько відвідав міську раду.

Посадовець вчоргове завітав до ЦНАПу, аби детальніше ознайомитися із послугами, які надають адміністратори для ветеранів та військовослужбовців, а також дізнався, як працює управління ветеранської політики департаменту соціальної політики Ужгородської міськради, поспілкувався із в.о. міського голови, заступником міського голови Вадимом Борцем, заступником міського голови Михайлом Маргітою. У зустрічі також узяли участь заступник начальника Закарпатської ОВА Олександр Пацкан, керівники департаменту забезпечення надання адміністративних послуг міськради Артем Погорелов та департаменту соціальної політики міської ради Марина Стасюк.

Захисників та Захисниць України. Зокрема, це допомога в отриманні різних матеріальних виплат, які передбачені міськими цільовими програмами, а також залучення спеціалістів інших структур й організацій для надання професійних консультацій.

Наприклад, ЦНАПу, де доступний сервіс «Я – ветеран», і Центру соціальних служб, де працюють психологи.

Основна мета форуму «Ветерани і громада: пошук можливостей для реінтеграції» – обмін досвідом у впровадженні кращих практик реалізації державної ветеранської політики задля надання якісних соціальних послуг ветеранам та ветеранкам. А також – налагодження максимальної взаємодії між міністерствами, регіональною владою, громадськими організаціями, щоб забезпечити воїнам гідне життя після повернення з передової.

Як поінформувала начальниця Центру надання адміністративних послуг м. Ужгорода Жанна Павлук, від початку року адміністратори надали послуги понад 800 ветеранам, військовослужбовцям та членам їхніх родин. Зверталися, зокрема, для встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни і видачі посвідчень, встановлення статусу члена сім'ї загиблого ветерана, вклеювання бланка-вкладки до посвідчення учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок бойових дій, а також щодо реєстрації речових прав і місця проживання, за отриманням витягу з держреєстру територіальної громади, продовження виплат ВПО тощо.

Начальниця управління ветеранської політики Алла Келемець розповіла, що працівники управління надають різнопланову підтримку і допомогу ветеранам й членам сімей загиблих

ФОТОФАКТ

Понад два десятки ужгородських дітей загиблих Героїв у супроводі рідних поїхали на одноденний відпочинок у водний комплекс "Термальні води Косино", що на Березівщині.

Там на них чекали різноманітні розваги та релаксації, а також обід, повідомив Ужгородський міський центр соціальних служб департаменту соціальної політики міськради.

Щиро вдячні голові асоціації «Термальні води України» Олексію Іванчу за таку можливість. Дякуємо і громадській організації "Armada Karpat" за комфортабельний автобус та подарунки для юних ужгородців.

Нинішнім матеріалом "Втрачений Ужгород" цілком виправдає свою назву, бо від будівлі, про яку ми вам хочемо розповісти, сьогодні не лишилося й сліду. Йдеться про готель "Паннонія", який потім перетворили на керамічну, а далі деревообробну школи. Що нині на його місці? Головопшта. Точніше, та її частина, яка була добудована до старої вже за радянських часів, у 1967-му.

Про ужгородський готель "Паннонія" відомостей, на жаль, збереглося дуже мало. У книжці Петра Сиви "Прошлое Ужгорода" є коротка згадка про відновлення роботи керамічної школи, закритої у 1890-му: "Въ 1900 году школа эта была опять открыта подъ руководствомъ министерства торговли. Для этой цѣли городъ удѣлилъ пособие въ 10.000 фл. Подъ школу отведено было зданіе бывшей гостиницы "Паннонія" по улицѣ Пивоваренной, переименованной вполсѣдствіи въ честь бывшаго ученика школы въ улицу Самовольскаго".

З цієї згадки стає зрозуміло, що станом на 1900 рік в Ужгороді була така собі будівля колишнього готелю "Паннонія", яка вже не використовувалася за призначенням. Очевидно, будівля ця належала містові, або була ним викуплена для переселення керамічної школи. Чому її не використали у комерційних цілях – незрозуміло, однак, можливо, приміщення вже на той час було старим і нікого з тодішніх підприємців просто не цікавило.

Керамічна школа працювала у приміщеннях колишнього готелю 19 років. Для Ужгорода це був потрібний навчальний заклад, непоганий старт не лише для ремісників, а й для митців – варто згадати того ж учня школи Еде Самовольського, котрий потім став визначним скульптором.

Куди більше про приміщення колишнього готелю і школи можна сказати з пізнішого періоду – коли туди перебралася деревообробна школа. Цей навчальний заклад видавав річні звіти про свою діяльність, а у 1930-му опублікував звіт про десятилітню роботу, згадуючи також історію школи й, частково, її будівлі. У ньому написано, що 1919-го року, коли чехословацькі війська зайшли на Підкарпатську Русь, малярська фахова керамічна школа на вулиці Самовольського, 9 була зайнята вояками 28-го піхотного полку.

Потім у колишньому готелі розмістили на проживання сім родин урядовців (очевидно, це були такі собі службові квартири для

чеських держслужбовців), а також зробили "ночлегарню" для неодружених державних урядників. Три кімнати віддали чеській народній школі, в іншій просторій кімнаті організували публічну читальню, а в найбільшому і найкрасивішому приміщенні колишнього готелю – театральній залі – різні установи та організації час від часу влаштовували театральні покази, лекції, зустрічі та "завани".

Після того, як чехословацька влада в Ужгороді затвердилася, шкільний відділ цивільної управи вирішив відродити керамічну школу. Сім професорів готові були стати до роботи, однак навчатися зголосилися лише 4 учні. Тому на базі керамічної школи створили інший навчальний заклад – "Публичнѣ учебнѣ мастернѣ для столярства, рѣзбарства, слюсарства, кошинкарства и книговязаня". Через два роки майстерні були перетворені виключно на деревообробні, а в 1927-му заклад почав іменуватися Державною фаховою деревообробною школою в Ужгороді.

Першим директором тоді ще зведених майстерень був Франтішек Шпала. Він керував майстернями до 1923-го, після чого був переведений на посаду управителя учбової металообробної майстерні в Севлюші (Виноградові). Шпала сам шукав для майстерень в Ужгороді вчителів, запросивши викладати столярство Франтішека Заградніка і Карела Копецького, а різьбарство – скульптора Густава Голешовського.

Хоча офіційно майстерні відкрилися у 1919-му, навчання в них почалося лише у вересні 1920-го, коли приміщення нарешті звільнили від колишніх пожитків, а до школи привезли потрібне обладнання, яке розмістили у найбільших кімнатах. Цікаво, що навчатися до Ужгорода приїздили з усіх куточків Підкарпатської Русі і з-за її меж, однак з Ужгорода (і це особливо підкреслювалось у звітах) жоден з діючих 84-х столярів не дав туди своїх синів на навчання. 90% усіх учнів були дітьми селян-землеробів, греко-католицької віри. Однак у списках учнів траплялися й немісцеві: Карел Розмані

з Біндсдорфа у Чехії вступив до школи у 1923-му, Степан Баланчук зі Львова у Галичині – у 1924-му, а Степан Варцаба з Лупена в Румунії – у 1925-му.

У звітах також описується

могла похвалитися майстернями, в яких було все для повноцінного виробництва дерев'яних меблів: 49 верстатів, 2 токарних станки, "модерне зарядження клеярні" зі залізним пресом. Так зване машинне відділення було наповнене всіма машинами для обробки деревини, які вже на той час працювали на електроенергії.

Протягом десяти років роботи деревообробної школи навчання в ній пройшли 275 хлопців від 14 років.

Деякі, найбільш, навчалися за державний кошт, інші платили половину або третину від повної вартості навчання та проживання в інтернаті. Багато в чому школі допомагала дивізія чехословацького Червоного Хреста в Мукачеві, ак-

уроки проекційного малювання, фахового малювання, технології дерева, науки про конструкції, науки про мотори тощо. "Години" гімнастики та співів були для учнів не обов'язковими, їх відвідували лише за бажанням.

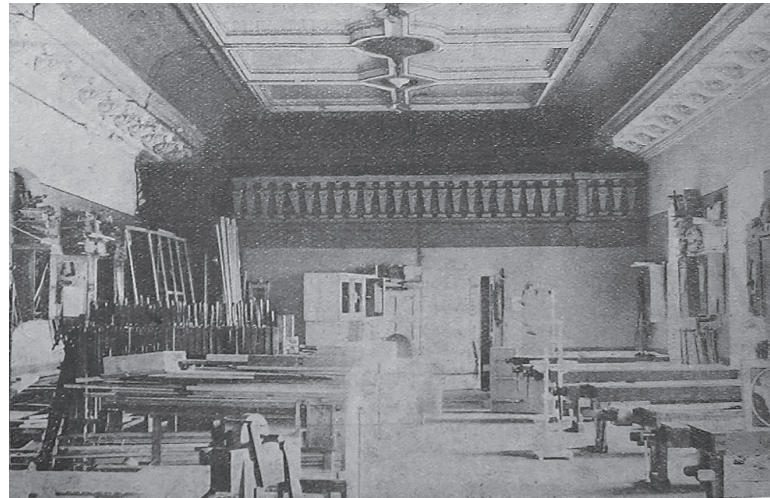
Слід сказати, що деревообробна школа в Ужгороді випускала столярів вищого класу. Вони ще під час навчання виготовляли такі меблі, з якими не соромно було їздити на виставки. Вже у 1924 році в будівлі школи організували показ, на якому представили 5 готових інтер'єрів та графічні праці учнів. У 1926-му школа отримала золоту медаль Першої крайової промислової виставки, а в 1928-му меблі, відправлені на виставку в Брно, були оцінені так високо, що Міністерство шкільництва й народної освіти замовило в ужгородських учнів виготовлення меблів з пареного буку для свого прийомного покою. У 1930-му, з нагоди 10-ліття школи, там організували масштабну виставку, під час якої виклали на огляд городян цілих 12 нових комплектів меблів. Вони були такої якості й такого вигляду, що авторитет школи після цієї події суттєво зріс.

На жаль, ми не можемо сказати, як довго потому працювала в Ужгороді деревообробна школа. Згадку про неї знаходимо в звітах іншого навчального закладу – фахової ремісничої школи (вона з 1933 року працювала в новій будівлі на нинішній Православній набережній). Там сказано, що в 1937-му році цьому закладу після ліквідації деревообробної школи передали частину її обладнання, а саме 12 столярних верстатів із додатковим приладдям. Очевидно, десь у середині 30-х деревообробну школу приєднали до ремісничої фахової. Про долю же будівлі колишнього готелю "Паннонія" можемо лише здогадуватися. Найвірогідніше, старий будинок незабаром по ліквідації школи знесли. Принаймні жоден з опитаних нами ужгородських старожилів тої будівлі не пам'ятає ані в передвоєнні, ані в післявоєнні роки. Досить

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ДЕРЖАВНА ФАХОВА ДЕРЕВООБРОБНА ШКОЛА

будівля колишнього готелю та надруковані кілька його світлин. Зокрема сказано, що в приміщенні школи колись діяв готель, через що воно не дуже підходило навчальному закладу. Кімнат там було 50, однак майже всі – ма-

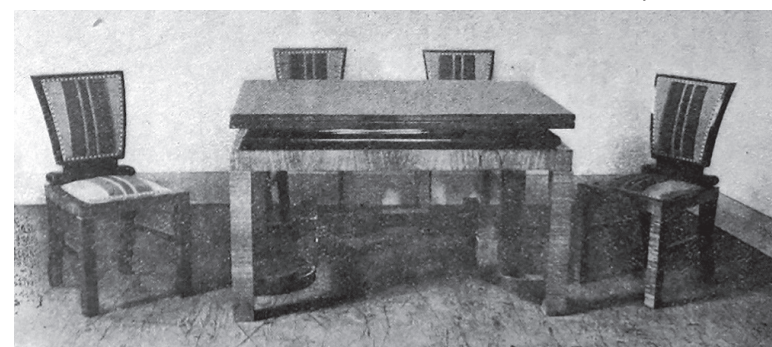

Найбільшу залу готелю "Паннонія" – театральну – перетворили на столярну майстерню

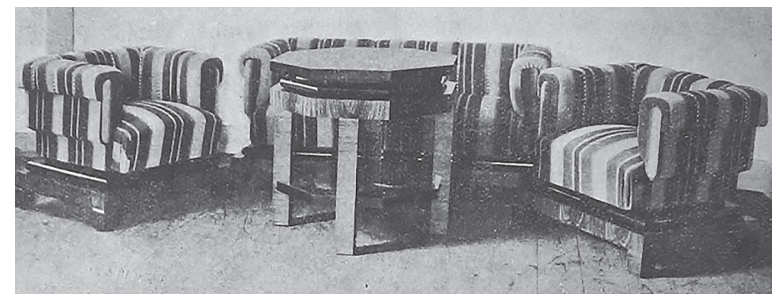
ленькі, темні й мокрі, що не дозволяло розмістити в них столярні майстерні. Після ремонтних робіт школа таки облаштувала два навчальних класи, шість майстерень, залу для малювання, клеярню, машинне відділення, склад меблів, канцелярію, учительську кімнату, бібліотеку тощо.

Крім того, що діти навчалися в цій будівлі ремеслу, деякі з них тут таки проживали. Для інтернату були відведені чотири кімнати, розраховані на 35 учнів, квартири тут також мали управитель школи, слуга та кухарка. Щодо шкільного слуги, то він до деревообробної школи перейшов ще з керамічної, і звали його Федір Лепоріні. Він працював у школі до 1924-го, потім його замінив Рудольф Тупий.

Цікаво, що 10 перших років роботи деревообробної школи її учні та вчителі користувалися меблями, які також дісталися їм із керамічної школи, поступово замінюючи їх на меблі власного виробництва. Виходило: на чому вчилися, тим і користувалися. Загалом же школа

Комплект меблів для їдальні з волоського горіха, виготовлений учнями школи

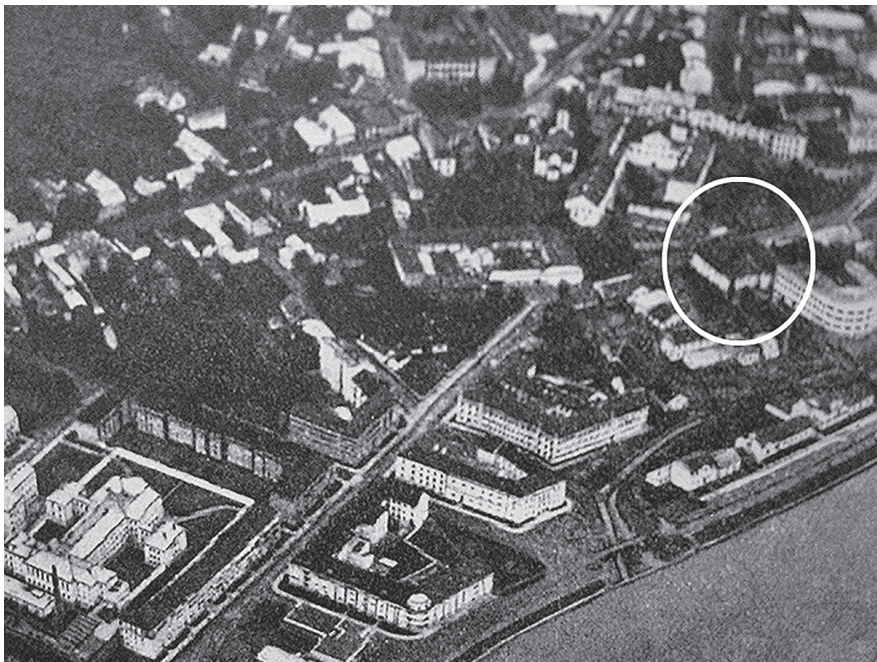
Частина комплекту меблів для вітальні з горіха та палісандра

тивісті якої облаштовували побут учнів в інтернаті, привозили на кухню їжу, дарували їм одяг та взуття.

Окрім власне ремесла, навчали в школі хлопців і іншим предметам: фізиці, географії, хімії (яку тоді називали хемією), письмі (краснопису), мов (руської та чеської),

довгий час там була пуста ділянка, заросла чагарниками. Аж поки в 1967-му на цьому місці не звели будівлю, яка стала продовженням старої пошти, візуально повторивши її архітектурний стиль.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

Деревообробна школа на аерозйомці 1931-го року

РОЗШИРЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ ПЛАНУЮТЬ НА "АВАНГАРДІ"

Голова Закарпатської ОВА Віктор Микита відвідав стадіон «Авангард», оглянув будівництво та реконструкцію спортивних локацій у комплексі, які ще до недавнього часу були занедбані.

Обговорили важливість та необхідність розширення спортивної інфраструктури для збільшення показників охоплення спортом дітей у тому числі тих, які внаслідок війни переїхали до Ужгорода. Це тисячі дітей з прифронтових регіонів.

Згідно генплану, на території комплексу «Авангард» планується: екозона; дитячий майданчик; баскетбольний майданчик; роздягальні; два футбольні поля; волейбольний майданчик; тенісні корти.

Очільник Закарпаття започаткував реалізацію ряду проєктів, які фінансуються коштами меценатів без залучення бюджетних асигнувань. **Запрошуємо місцевий бізнес, підприємців об'єднатися, брати приклад з тих, хто вже допомагає, та реалізувати соціальні проєкти для розвитку майбутніх поколінь. Дякуємо за розуміння і підтримку.**

«ЕФЕКТИВНА УЧАСТЬ ГРОМАДЯН В УПРАВЛІННІ МІСТОМ»

– тренінг-семінар під такою назвою, що мав на меті обмін досвідом та поглиблення співпраці, відбувся нещодавно у місті-побратимі Ужгорода Дармштадті. На запрошення громадської організації PDUM участь у ньому взяв начальник відділу з питань запобігання та виявлення корупції міськради Віталій Штефуца.

Під час низки заходів учасники опрацювали різні теми й практики, зокрема щодо запобігання корупційних проявів у процесі ухвалення рішень, розбудови антикорупційного менеджменту в місцевому самоврядуванні.

Також відбулися зустрічі з посадовцями міськради Дармштадта, відвідини та знайомство із роботою місцевих університету та гімназії.

Активні люди прагнуть залишатися в тонусі у будь-якому віці. Ми у цьому переконуємося кожен раз, коли бачимо із яким задоволенням переселенці та ужгородці віком 55+ долучаються до заходів, які проводить БФ «Гуманітарний центр «Совине гніздо».

Уже третій тиждень група панянок насолоджується заняттями Zumba Gold із інструкторкою Катериною Ляховець, фітнес у спортзалі допомагає їм бути у тонусі, піднімає настрій.

Не менш активні й учасники наших пізнавальних екскурсій, вони із задоволенням знайомляться із історією та пам'ятками Ужгорода: гідеса Тетяна Літераті підготувала кілька маршрутів. До слова, найстаршій учасниці екскурсії – 86 років! Ну а наші любительки смачно готувати та пригощати разом із Тюнде Товт уже навчилися на кулінарних курсах готувати рокот-крумплі, чірке-папрікаш, сегединський із кнедлями. А попереду – нові майстер-класи!

Вік – не перепона для того, щоб залишатися активним і знаходити радість у житті. Саме тому БФ «Гуманітарний центр «Совине гніздо» за сприяння Age International та Disasters Emergency Committee (DEC) у партнерстві з HelpAge Ukraine – Представництво HelpAge International в Україні дають вам можливість насолоджуватися цікавими заняттями та подіями.

Долучайтеся до наших заходів! *HelpAge Ukraine – Представництво HelpAge International в Україні*

ЕКСКУРСІЇ, ФІТНЕС-ЗАНЯТТЯ, КУЛІНАРНІ КУРСИ –

заходи, організовані Гуманітарним центром «Совине гніздо», допомагають бути активним і знаходити радість у житті

НЕ ЗАЛИШАЙТЕСЯ НАОДИНЦІ ЗІ СВОЇМИ ПРОБЛЕМАМИ УЖГОРОДСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ НАДАЄ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Війна росії проти України спричинила численні негативні соціальні наслідки, серед яких можна виділити основні:

- Масова міграція і внутрішнє переміщення населення: мільйони українців були змушені залишити свої домівки, шукаючи безпеки в інших регіонах країни або за кордоном. Це створило значне навантаження на соціальні служби, ринок праці та житловий фонд у приймаючих регіонах.

- Втрата робочих місць: через бойові дії та окупацію частини територій багато підприємств припинили свою діяльність, що призвело до значного зростання безробіття.

- Психологічні наслідки: війна спричинила поширення стресу, тривоги, депресії та посттравматичного стресового розладу серед населення, особливо серед військових, переселенців та тих, хто втратив близьких.

- Погіршення рівня освіти: багато шкіл та університетів були зруйновані або пошкоджені, навчальний процес пере-

ривався або переведений у дистанційний формат, що вплинуло на якість освіти.

- Зростання соціальної нерівності: війна поглибила економічну нерівність, оскільки люди, які втратили роботу або домівку, опинилися в особливо складному становищі.

- Проблеми зі здоров'ям: зниження доступу до медичних послуг, зростання випадків захворювань, пов'язаних зі стресом і поганими умовами життя, та поширення інфекційних хвороб.

- Криміналізація суспільства: збільшення кількості злочинів, пов'язаних із зброєю, контрабандою та іншими видами кримінальної діяльності, пов'язаними з воєнними діями.

Ці чинники мають довгострокові наслідки і вимагають комплексних заходів для їх подолання. Кожен мешканець територіальної громади Ужгорода може скористатися соціальною підтримкою шляхом отримання соціальних послуг, які надаються кваліфікованими фахівцями із соціальної роботи та психологами.

УЖГОРОДСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ДЕПАРТАМЕНТУ

СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НАДАЄ ТАКІ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ:

- **інформування;**
- **консультування;**
- **консультативний кризовий телефон;**
- **надання притулку;**
- **соціальна профілактика;**
- **соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;**
- **соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, які позбавлені батьківського піклування;**
- **екстрене (кризове) втручання;**
- **соціальна адаптація;**
- **соціальна інтеграція та реінтеграція;**
- **натуральна допомога.**

Не залишайтеся наодинці зі своїми проблемами, соціальні служби завжди готові Вас вислухати, підтримати та допомогти.

Ужгородський міський центр соціальних служб знаходиться за адресою: Ужгород, площа Шандора Петефі, 24 Б, каб.28-29. Контакт: (0312) 61-64-72, 0500553004. E-mail – umcss@rada-uzhgorod.gov.ua.

НЕ ЗАЛИШАЙТЕСЯ НАОДИНЦІ ЗІ СВОЇМИ ПРОБЛЕМАМИ!

Соціальні служби завжди готові Вас вислухати, підтримати та допомогти

УЖГОРОДСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ

площа Шандора Петефі, 24 Б, каб.28-29

(0312) 61-64-72, 050 055 30 04

16 липня відбулася визначна подія для греко-католицької громади Закарпаття – висвячення нового єпископа. Унікальна вона також

тим, що вперше від 1932 року в ужгородському греко-католицькому соборі висвятили єпископа-ординарія, тобто єпископа, призначеного саме для Мукачівської греко-католицької єпархії. Минулого вівторка новим єпископом став о. Теодор Мацапула, котрий служить на Закарпатті з 2013 року. Впевнені, про майбутнього єпископа незабаром буде написано ще чимало, ми ж нині хочемо зосередитися на самій події, адже вона є непересічною та багатою на історичні деталі. Тож давайте порівняємо, як проходили висвячення єпископів у різні роки: у 1912-му, коли висвятили Антонія Паппа, у 1932-му, коли єпископом став Олександр Стойка, та як це відбувалося у 2024-му, під час хіротонії Теодора Мацапули. А допоможе нам у цьому доктор богослов'я, о. Василь Підгірський.

Почнемо з того, що першим висвяченням в ужгородському греко-католицькому соборі єпископом був наступник Андрія Бачинського Олексій Повчій (сталася ця подія в 1817 році). Церемонія хіротонії мало чим відрізнялася від тієї, яку провели в соборі 16 липня, адже традиції священства були закладені ще на Нікейському соборі 325 року і з тих пір майже не змінювалися. Ця строгість дотримання традицій не стосується дати проведення церемонії – це може бути будь-який день тижня і будь-який місяць року.

У 1912 році Антонія Паппа висвятили в понеділок, 14 жовтня. У 1932-му висвячення Олександра Стойки проходило у вівторок, 12 липня, на свято Петра і Павла.

У 2024-му дату висвячення обрав сам номінант Теодор Мацапула. Оскільки конгрегація Згромадження Волопченого Слова, до якої належить майбутній єпископ, особливо шанує Богоматір, вирішено було провести обряд саме 16 липня, коли єпархія відзначає свято чудотворної ікони Мукачівської Богородиці.

Щодо вибору номінанта, то остаточне рішення приймає Папа Римський, котрий обирає з-поміж трьох кандидатів. Закарпатцям, не заглиблюючись у життя церкви, нині не зовсім зрозуміло, чому відбулося висвячення нового єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії, коли вона вже мала єпископа – владика Ніла Лушача. Наш експерт о. Василь пояснив, що єпископ Ніл був помічним єпископом владика Мілана Шашіка, після смерті якого Ніла Лушача було призначено апостольським адміністратором. Тобто його не призначали наступником Мілана Шашіка, використовувалася термін «до наступного рішення апостольської столиці». Таке наступне рішення було ухвалене 8 травня 2024 року, коли Папа Франциск офіційно призначив нового єпископа для Мукачів-

ВИСВЯЧЕННЯ НОВОГО ЄПІСКОПА МУКАЧІВСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ: ПОРІВНЮЄМО ІСТОРІЮ ТА ДЕТАЛІ ЦЕРЕМОНІЇ

ської греко-католицької єпархії і ним став Теодор Мацапула.

Та цікаво, що так було не завжди. В Австро-Угорщині рішення ухвалював не лише Папа, а й король. Такими були реалії того часу, коли існував тісний зв'язок між державною владою і церквою. Так, у 1912 році під час церемонії висвячення Антонія Паппа урочисто зачитували документ про затвердження від Папи Римського, а після того – дозвіл короля на єпископське освячення.

У 1932-му наш край був уже територією Чехословаччини, тож і традиція змінилася – на висвяченні Олександра Стойки не зачитували документа про дозвіл на церемонію від, скажімо, президента республіки.

У 2024-му церква, за Конституцією України, відокремлена від держави – відповідно Мукачівська греко-католицька єпархія не потребувала дозволу Президента для проведення хіротонії Теодора Мацапули.

Здавна традиція і канони передбачають, що висвятили єпископа можуть лише три інші єпископи, причому не лише греко-, а й римо-католицькі. Антонія Паппа у 1912-му приїхали висвятили єпископ крижевський Юлій Дрогобецький, римо-католицький єпископ з Нодьварода (Орад) Йозеф Лані та римо-католицький помічний єпископ із Калочі Дьозо Горват.

Олександра Стойку в 1932-му висвятили єпископський адміністратор з Пряшівської єпархії Петер Павел Гойдіч, єпископ, апостольський адміністратор з Кошице Йозеф Чарські та помічний єпископ зі Львова Іван Бучко.

Святителями Теодора Мацапули були Високопреосвященний владика Володимир (Війтишин), архієпископ і митрополит Івано-Франківський, архієпископ і митрополит Пряшівський Йона Максим та теперішній апостольський адміністратор МГКЕ Ніл Лушак.

Цікавою здавна була традиція влаштовувати напередодні висвячення єпископа факельну ходу вулицями Ужгорода. У 1912 році напередодні висвячення Антонія Паппа громада з власної волі організувала святкування з факельною ходою містом у супроводі військового оркестру. Коли хода минала єпископську резиденцію, з вікна визирнув і майбутній єпископ, котрий привітав кількома добрими словами присутніх.

У 1932 році напередодні висвячення Олександра Стойки, о 20:00, всі греко-католицькі церкви краю мали бити в дзвони з нагоди наближення святкової години. В цей же час вулицями Ужгорода, які були прикрашені прапорами, пройшла факельна хода.

У 2024 році ця традиція не отримала продовження. Наш експерт о. Василь Підгірський пояснює, що хода з факелами не є частиною обряду висвячення. Скоріше за все, факели з вогнем раніше використовували як символ світла, нового світоча.

Безпосередньо у день церемонії заходи стартували колись дуже рано. У 1912 році, коли висвятили Антонія Паппа, ра-

но-вранці дзвонив на весь свій «голос» найбільший дзвін собору Іван, о 8:30 усі гості вже сиділи на своїх місцях у соборі, а єпископ-номінант у супроводі трьох єпископів, які мали його висвяти, виходив із дверей резиденції і в супроводі духовенства заходив через центральний вхід до собору.

У 1932-му про важливий день у житті єпархії – висвячення Олександра Стойки – дзвони всіх католицьких церков Ужгорода повідомили ще о 5:00 ранку. О 7:30 з собору мали вийти всі, крім розпорядників церемонії, котрі проводили останні приготування. Після того всередину почали запускати гостей, а о 8:30 розпочався обряд. Як і в попередньому випадку, Олександр Стойка вийшов із резиденції у супроводі трьох єпископів та іншого духовенства. Людей зібралось так багато, що поліція зробила живий кордон, аби почет майбутнього єпископа дівастався входу до собору.

У 2024-му початок церемонії відбувся за тим самим сценарієм. Ті, хто прийшли до собору на хіротонію, змogli побачити почет єпископа перед початком літургії. Стартувала вона, до слова, не так рано, як це практикували раніше, – об 11:00. Не будили ужгородців дзвони і в 5:00, адже в сучасному світі є набагато більше способів повідомити громаді, що настав важливий для історії Мукачівської греко-католицької єпархії день.

Як ви вже зрозуміли з попередніх абзаців, колись хіро-

ночній вчительській семінарії Юлій Меллеш, він же розслав запрошення у державні установи з приміткою, що від установи в заході можуть взяти участь лише двоє представників. У день хіротонії гості мали прийти до собору заздалегідь, зайняти

на єпископа Олександра Стойку, все повторилося: вхід був виключно за запрошеннями.

А от 16 липня 2024-го побачити, як висвятиють нового єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії, міг кожен охочий: можна було прийти до

Фото – з офіційного сайту Мукачівської греко-католицької єпархії

місця, вказані в запрошенні. Слідкував за цим розпорядник заходу, котрий допомагав гос-

собору й спробувати вміститися всередині або ж слідкувати за перебігом церемонії на вулиці, а можна було навіть із дому переглянути наживо онлайн-трансляцію події.

Безпосередньо хіротонія у 2024 році нічим не відрізнялася від того, як це відбувалося в попередні роки з попередніми єпископами. Після традиційного обряду свячень Теодор Мацапула отримав єпископське облачення та символи влади – жезл і перстень. Кожен із елементів облачення має певне значення і символізм, наприклад, митра символізує терновий вінок. Жезл є переосмисленим пастушим посохом, бо вважається, що єпископ керує паствою, як добрий пастир. Зазвичай жезли єпископів Мукачівської греко-католицької єпархії майже не відрізняються один від одного.

Закінчення на наступній стор.

Початок церемонії висвячення Олександра Стойки у 1932 році (фото люб'язно надане о. Іштваном Мароші)

тонія єпископа була подією, побачити яку на власні очі міг далеко не кожен. У 1912 році, коли висвятили Антонія Паппа, вхід до собору був виключно за запрошеннями. Вони були, звісно, безкоштовними, однак отримати їх було дуже непросто. Відповідав за запрошення викладач греко-католицької

тям знайти їхні місця. Серед гостей було багато немісцевих – аристократії, інтелігенції та духовенства з усього краю та з-за його меж. Газети писали, що всі готелі в місті переповнені. У 1932-му, коли висвятили

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міська рада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

- сестра медична (брат медичний) – заробітна плата 8500 гривень – Реєстрація пацієнтів, що надходять до відділення. Термометрія, вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу з внесенням даних до температурного листка. Робота з листком призначень. Правила забезпечення пацієнтів таблетованими та розчинними лікарськими препаратами;
- бухгалтер – заробітна плата 16000 гривень – Ведення прийому і контролю первинної документації, оприбуткування матеріальних цінностей, списання відповідно до виробничих норм матеріалів та сировини, підготовка звітності перед керівництвом;
- касир квитковий – заробітна плата 15000 гривень – Оформляє, здійснює попередній продаж і продаж на замовлення квитків (абонементів) та інших проїзних і перевізних документів. Одержує, зберігає, здає кошти, бланки документів та інших матеріальних цінностей за встановленим порядком;
- юристконсульт – заробітна плата 8000 гривень – Розробляє, бере участь у розробці документів правового характеру, здійснює методичне керівництво правовою роботою на підприємстві. представляє інтереси підприємства в судах, різних інстанціях. веде судові справи, відстежує зміни у законодавстві, бере участь у підготовці та укладанні галузевих угод, колективного договору та змін до нього, інформує керівництво музею про законодавчі новації;
- водій-інструктор – заробітна плата 18000 гривень – Навчання учнів правильної їзди на авто, бажано атестат інструктора, права категорії В;
- менеджер (управитель) із збуту – заробітна плата – 13000 гривень – Продаж та консультація поліграфічної продукції, орієнтовність до клієнта, комунікабельність. Знання ПК;
- редактор – заробітна плата 13000 гривень – Редактор творчої групи програм радіо. Сфера діяльності: телебачення, основні функціональні обов'язки – організація редакційно-видавничого процесу в рамках удосконалення телевізійного продукту – від задуму створення до випуску в ефір.

За детальнішою інформацією звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського обласного центру зайнятості: м.Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактні телефони: +380508005590, +380442449486.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ТА ЧЛЕНИ ЇХ СІМЕЙ МАЮТЬ ПРАВО СКОРИСТАТИСЬ ПІЛЬГАМИ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

ХТО МАЄ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПІЛЬГ:

- учасники бойових дій – 75% знижки;
- учасники війни (визначені статтями 8, 9 ЗУ “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”) – 50%;
- особи з інвалідністю внаслідок війни – 100%;
- члени сімей загиблих – 50%.

ЧЛЕНАМИ СІМ'Ї ПІЛЬГОВИКІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ПІЛЬГИ Є:

- дружина або чоловік;
- їх неповнолітні діти (до 18 років);
- неодружені повнолітні діти, визнані особами з інвалідністю з дитинства I та II групи або особами з інвалідністю I групи;
- людина, яка проживає разом із особою з інвалідністю внаслідок війни I групи та дглядає за нею, за умови, що особа з інвалідністю внаслідок війни не перебуває у шлюбі;
- непрацездатні батьки;
- особа, яка перебуває під опікою або піклуванням громадянина, який має право на пільги та проживає разом із ним.

ЯКІ ПІЛЬГИ ПЕРЕДБАЧЕНІ:

- за користування житлом (якщо на кожну людину, яка постійно там проживає, припадає в межах 21 м² загальної площі житла та додатково 10,5 м² на сім'ю) – 75% знижки;
- за комунальні послуги у межах середніх норм споживання (світло, газ та інші послуги) – 75% знижки. Дізнатись середню норму споживання можна в Постанові Кабміну № 409;
- за придбання палива (скрапелений газ; дрова; вугілля; вугільні брикети; паливо пічне побутове; газ освітлювальний; торф паливний кусковий; торф'яні

брикети) для будинків, які не мають центрального опалення – 75% знижки; – за плату за газ для опалювання житла для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб – 75% (подвійний розмір нормативної опалювальної площі – 42 м² на кожну людину та 21 м² додатково на сім'ю).

Щоб оформити пільги, насамперед потрібно мати посвідчення пільговика:

УБД, статусу особи з інвалідністю внаслідок війни чи члена сім'ї загиблого/загиблої. Якщо ви член сім'ї пільговика, потрібно додати документ, що підтверджує ваш родинний зв'язок або підтверджує законність представлення інтересів пільговика. Подайте до Пенсійного фонду України (далі ПФУ) дві заяви – про внесення відомостей до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги. Щоб подати таку заяву про собі слід мати паспорт, документ, що підтверджує право на таку пільгу, картку платника податків і заяву про надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг: придбання твердого палива, скрапеленого газу.

ЯК МОЖНА ПОДАТИ ЗАЯВИ:

Очно:
– особисто у найближчому відділенні ПФУ;
– до сільської, селищної чи міської ради;

Дистанційно:
– в електронній формі через веб-портал електронних послуг ПФУ або за через застосунок Дія (для верифікації потрібен Дія. Підпис);
– надіслати поштою.

Заяву мають розглянути та ухвалити рішення за 10 календарних днів. Коли рішення ухвалить – вам повідомлять впродовж 3 календарних днів.

Чи може подати документи для оформлення пільг хтось, окрім військовослужбовця? Так. Для цього слід додати документ, який підтверджує ваш родинний зв'язок або підтверджує законність представлення інтересів пільговика. Це можуть бути свідоцтво про одруження, свідоцтво про народження, пенсійне посвідчення чи рішення суду про призначення опікуна.

ЯК РЕАЛІЗУВАТИ ПІЛЬГИ:

Спочатку потрібно сплатити комунальні повністю, а потім Пенсійний фонд поверне їхню частину (чи усю суму, якщо знижка 100%). Якщо військовослужбовець, ветеран чи член його родини вже є пенсіонером, то гроші повертають на рахунок, на який він отримує пенсію. В іншому випадку Пенсійний фонд відкриває для пільговика рахунок в «Ощадбанку» і повідомить про це. Якщо пільговик хоче отримувати кошти в іншому банку чи через відділення «Укрпошти», він може звернутися з відповідною заявою до органу Пенсійного фонду. Це також можна зробити особисто, поштою або через веб-портал, повідомляє офіційний сайт Ужгородської міської ради.

ВИСВЯЧЕННЯ НОВОГО ЄПИСКОПА МУКАЧІВСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ: ПОРІВНЮЄМО ІСТОРІЮ ТА ДЕТАЛІ ЦЕРЕМОНІЇ

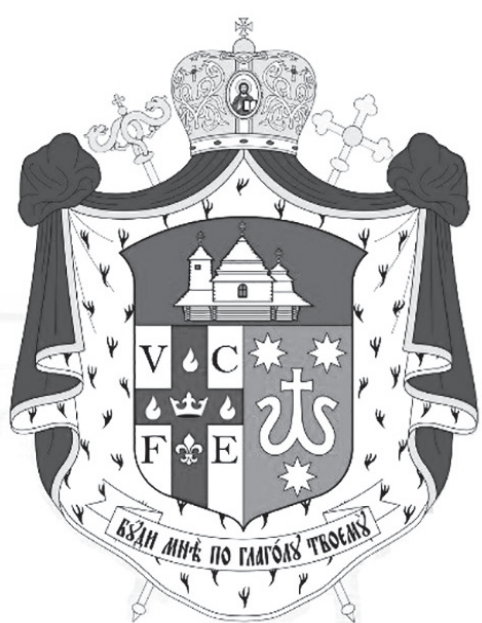
Початок на попередній стор.

Обов'язковим атрибутом декору жезла є хрест і дві зміїні голови, адже Христос навчав своїх учнів бути мудрими, як змії.

Перстень символізує, що єпископ заручається з церквою в тій частині, яка йому довірена. Він також був здавна символом влади, попередні єпископи іноді мали на перстні печатку, якою користувалися для підтвердження особи в листуваннях. Із часом вигляд перстня єпископа змінився, став скромнішим. Якщо раніше перстень часто був із великим коштовним каменем, то нині на перстні здебільшого зображений просто хрест.

Серед символів влади, які отримав єпископ після висвячення, варто загадати також і про герб. Герби в кожного єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії, звісно, відрізнялися. Нині кілька з них можна побачити на фасаді єпископської резиденції. Якщо єпископ був із аристократичної родини, він міг вписати елементи свого родинного герба до герба єпископського. Мотив цього символічного знаку єпископ обирає сам, розробляють же герб, звісно, професійні геральдисти. Представлений нещодавно герб Теодора Мацапули містить багато особистих деталей життя єпископа. Основою

герба є пурпурова мантия, підшита горностаявим хутром. У лівому нижньому куті розташована частина герба Згромадження Воплоченого Слова, до якого належить нинішній владика. У правому нижньому куті

розташовується золотий хрест, який є символом дерева життя і спасіння. Хрест оточений трьома восьмикутними зірками і розташований на блакитному тлі. Він також є символом древнього міста Галич, тобто сучасного Крилоса, де народився

владика-номінант. Три зірки нагадують про Крилоску чудотворну ікону Божої Матері, біля якої майбутній єпископ молився з дитинства. А на верхній частині щита зображена бойківська дерев'яна церква з Ужка на зеленому тлі. Під усім цим на золотій стрічці бачимо напис «Буди мні по глаголу Твоєму». Ця цитата з Євангелія від Луки (Лк. 1, 38) означає повне віддання себе на благовоління Боже.

Наостанок ще пояснимо читачам, чому подію висвячення Теодора Мацапули називають унікальною, чому ця церемонія буде першою, проведеною в соборі з 1932 року. Звісно, після 1932 року єпископи Мукачівської греко-католицької єпархії також висвячувалися, однак нікого не висвячували на єпископа-ординарія, тобто єпископа, призначеного саме для цієї єпархії. Так, Теодор Ромжа був висвячений в ужгородському соборі, але мав титул титулярного єпископа, лише пізніше він був призначений ординарієм. Хіротонія Олександра Хіри була таємною, а Мілан Шашік був висвячений як апостольський адміністратор у Ватикані. Так і виходить, що єпископа-ординарія, тобто єпископа саме для нашої Мукачівської греко-католицької єпархії, востаннє висвячували в соборі ще в далекому 1932 році.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення особи з інвалідністю серія ДДА № 140817, видане у 2023 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Логойда Руслан Васильович (07.06.1976 р.н.).

Коллектив департаменту фінансів та бюджетної політики Ужгородської міської ради висловлює щирі співчуття головному спеціалісту відділу бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту використання бюджетних коштів Деяк Діані з приводу смерті **батька – Деяк Юрія**. Нехай світла пам'ять про Вашого батька назавжди залишиться в серцях рідних та близьких, а Бог подарує йому вічний спокій та Царство небесне. **Щирі співчуття родині і вічна пам'ять покійному!**

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 17 по 23 липня ПІШЛИ З ЖИТТЯ 18 УЖГОРОДЦІВ:

- Боднар Олександр Олександрович 1992 р.н.
- Лесько Лідія Олександрівна 1935 р.н.
- Хома Наталія Ростиславівна 1972 р.н.
- Січка Люба Федорівна 1952 р.н.
- Малиновська Ніна Федорівна 1945 р.н.
- Сатмарі Янош Дьєрдьевич 1941 р.н.
- Агоштон Марія Іванівна 1948 р.н.
- Іванова Надія Борисівна 1960 р.н.
- Стеценко Сергій Вікторович 1962 р.н.
- Котляр Іван Павлович 1955 р.н.
- Гала Інна Володимирівна 1940 р.н.
- Кривуца Любов Геннадіївна 1941 р.н.
- Кузнецов Валентин Олександрович 1978 р.н.
- Бедя Василь Андрійович 1951 р.н.
- Бондар Людмила Антонівна 1950 р.н.
- Захарова Валентина Михайлівна 1955 р.н.
- Маркін Анатолій Григорович 1937 р.н.
- Шип Олена Михайлівна 1941 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ГОРОСКОП

ОВЕН

Активно налагоджуватимете ділові й особисті зв'язки і стосунки. Нові знайомства стануть дуже корисними, а нові люди істотно вплинуть на ваш світогляд.

ТЕЛЕЦЬ

Відкриєте для себе нові сфери діяльності і познайомитеся з людьми, які стануть для вас надійними партнерами та друзями. Не ухиляйтеся від роботи, але й не беріть на себе занадто багато зобов'язань.

БЛИЗНЯТА

Вітер змін зустріне з радістю. Прислухайтесь до думки оточення, це дозволить зробити цінні висновки, необхідні для реалізації ваших власних ідей. Проблема, що недавно виникла, розв'яжеться сама собою.

РАК

Будете мати більше грошей, ніж зазвичай, але й витрати зростуть відповідно. Якщо більшість проблем розв'язуватимете колективно, то від цього тільки виграєте.

ЛЕВ

Варто йти на ризик, втілювати в життя давно задумані плани, відстоювати свої погляди. Дивуйте оточення, будьте оригінальними і непередбачуваними.

ДІВА

Тиждень сприятливий для будь-яких починань. Проте у вас прокинеться диктатор, що чудово для досягнення цілей і просування власних ідей, але може не дуже добре позначитися на особистому житті.

ТЕРЕЗИ

Не завадило би позбутися старих, не потрібних уже стосунків. Зробивши над собою невелике зусилля, зможете розібратися в собі і в майбутньому інакше ставитись до життя.

СКОРПІОН

Якщо не все виходить як слід, не впадайте у відчай – беріться до іншої справи. Будьте обережні у спілкуванні. Приділіть увагу близьким і, за необхідності, допоможіть їм.

СТРІЛЕць

Якщо зробити правильні кроки, то події цього тижня обіцяють значний успіх. Переможна хода на початку тижня дозволить вам ще довго почуватися на фаховому коні, а також мати неабияку повагу протилежної статі.

КОЗОРІГ

Якраз тепер усе може скластися для вас особливо вдало. Зумієте опинитися в потрібному місці у потрібний час, поспілкуватися зі впливовими людьми. Вихідні найкраще присвятити домашнім справам.

ВОДОЛІЙ

Будете схильними до мандрів, активними і більш нетерплячими, ніж зазвичай. Справи можуть піти не за планом, тож виправте помилку, якої припустилися нещодавно.

РИБИ

Можливі плутанина і застій у роботі, тому не слід розпочинати нових справ. Будьте обережними і зі здоров'ям: почуватиметеся дуже міцними, але час покаже, що це не так.

АНЕКДОТИ

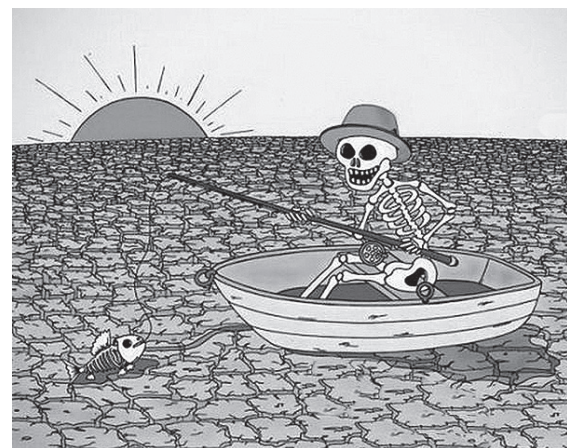
Вовк, якого відправили з космічною експедицією на Місяць, виє на Землю.

• • •

Чоловік стає дорослим, коли усвідомлює, що найкраща м'яка іграшка – це диван.

• • •

Познайомився на сайті знайомств із Анжеліною Джолі. Кличе мене до себе в Калуш.

• • •

З метою підвищення точності прогнозів погоди Гідрометеоцентр придбав збірник народних прикмет.

• • •

Із переписки в Інтернеті:

- Чув, ти перейшов на якесь нове правильне харчування? Що їси?
- Ну-у-у, переважно білок.
- І яке на смак у них м'ясо?
- У кого?

– У білок.

• • •

Якщо вранці вам не подобається, як ви виглядаєте, то перестаньте вечорами робити те, що вам подобається.

• • •

Купив фітнес-браслет і тепер знаю, що до найближчого алкошопа 436 кроків.

• • •

- Ну що, так і тягтимемо kota за роги?
- Ти, мабуть, мав на увазі бика?

– Ні, я мав на увазі не роги.

• • •

Будь-який норвежець знає: коли починає йти сніг – завжди стає тепліше. Спробуйте пояснити це італійцю.

• • •

- Я повинна тобі сказати, що ми з тобою розлучаємося. Так буде краще.
- Для кого краще?
- Ти його не знаєш.

• • •

Пастух скаржить на лікареві:

- Заснути не можу.
- Рахуйте овець.
- Та я пробував, завжди двох не вистачає...

• • •

- Яшо! Шо ти собі дозволяєш?
- А шо таке, Фірочко?
- Негайно почни дозволяти собі більше!

• • •

Якщо ви зберігаєте гроші в банку "на чорний день", то не забувайте, що "чорний день" буває не тільки у людей, а й у банків.

ЩО ЇСТИ ПІД ЧАС СПЕКИ, А ЧОГО УНИКАТИ?

Від початку липня в Україні фіксували рекордну температуру. У деяких областях позначка термометра сягала понад 40°C. Як і чим харчуватися у спекотні дні, щоб краще себе почувати та забезпечити нормальне функціонування організму?

Так, фахівці першочергово радять пити достатню кількість рідини. У таких умовах людський організм втрачає її більше внаслідок посиленого потовиділення, збільшення частоти дихання та фізіологічних випорожнень.

Найкраще вживати чисту питну воду, щоб уникнути зневоднення та покращити терморегуляцію. При цьому важливо пити її навіть якщо не відчуваєте спраги.

Уникайте солодких газованих напоїв та алкоголю – вони можуть сприяти зневодненню через їх сечогінну дію та "маскування" спраги, – стверджують лікарі.

Щодо харчування, то спеціалісти кажуть, слід обирати легку їжу з багатим вмістом рідини, яка легко засвоюється та не перевантажуватиме нашу травну систему.

Таким чином варто відмовитися від жирної їжі, адже за певних умов її споживання може підвищити ризик отримати тепловий удар.

Крім того, радять рекомендувати не вживати страви з надмірною кількістю спецій – червоного та чорного перцю, імбиру, часнику. Їхнє споживання підвищує температуру тіла та посилює потовиділення, що під час спеки значно збільшує ризик перегріву.

Натомість краще з'їсти овочі, фрукти, салати, нежирні білкові страви. Це допоможе "охолодити" організм та уникнути зневоднення.

Крім того, протягом дня варто їсти маленькими порціями та часто – так ви не перевантажите травну систему та організму буде легше з ними впоратися.

Фахівці кажуть, варто зменшити споживання солі та перероблених продуктів – м'ясних ковбас, консервацій, хлібобулочних виробів. Надмірна кількість солі може сприяти затримці рідини в організмі та порушенню водно-сольового балансу, який організму важко підтримувати під час спеки.

А от від морозива та замороженого соку радять утриматися. Це калорійний продукт, який дасть нам енергію, а відтак і тепло. Охолодження від нього може бути короткотривалим. Швидке охолодження, викликане холодною їжею та напоями, призводить до надмірного компенсаторного підвищення внутрішньої температури. Отже, після порції морозива ви можете ще гірше переносити спеку, – стверджують лікарі.

ЯК ПЕРЕЖИТИ СПЕКУ?

Спека може мати наслідки для здоров'я – вона спричиняє зневоднення, запаморочення, загострення існуючих серцево-судинних захворювань. До того ж, при регулярних відключеннях електропостачання спека ускладнює збереження їжі від псування. Ось кілька порад, які допоможуть легше пережити екстремальну температуру.

- Першочергово лікарі рекомендують скоротити перебування на вулиці у розпал спеки – між 10:00 і 16:00.
- Важливо одягати легкі та вільні речі, бажано – з натуральних тканин, а також приймати прохолодний душ.
- Аби уникнути зневоднення, важливо регулярно пити чисту воду, намагаючись уникати солодких напоїв та алкоголю.

Людам з деякими хронічними захворюваннями слід порадитися з лікарем щодо об'єму рідини, який варто споживати протягом дня.

Також дбайте і про те, аби у домашніх і вуличних тварин була свіжа вода. Піклуючись про себе, подбайте і про родину, друзів та сусідів. Люди, які живуть самі, також люди з хронічними захворюваннями та старші люди можуть потребувати додаткової турботи під час спеки.

Щороку трапляються випадки дитячої смертності від теплового удару в автомобілі, припаркованому на сонці. У спекотний день температура в закритому автомобілі, навіть оснащеному кондиціонером, може піднятися до небезпечно рівня дуже швидко – часом на 20°C за 10 хвилин.

Тому, якщо дитина навіть недовго перебуває в гарячій автівці, це може призвести до трагічних наслідків. У жодному разі не можна залишати в автівці також тварин. Від теплового удару або навіть смерті улюбленців не врятує навіть те, що авто стоїть у тіні, в нього відчинені вікна чи увімкнений кондиціонер.

Під час відключення світла дверцята холодильника та морозильної камери слід відчиняти максимально рідко. Якщо готові страви або продукти, що мають зберігатися в холодильнику, перебували в кімнатній температурі більше двох годин, їх слід викинути, бо ними можна отруїтися.

Якщо ж температура навколо вища за 30°C, продукти стають небезпечними для споживання уже за 1 годину, – кажуть медики. Вони також не рекомендують куштувати їжу, щоб визначити, чи є вона зіпсованою. Натомість якщо є будь-які сумніви щодо її стану, краще викинути.

Влітку випадки загибелі людей на воді є непоодинокими, тож рекомендовано дотримуватися таких правил при купанні:

- плавати тільки в місцях, визначених і обладнаних для купання; не заходити на пляж, який місцева влада визначила небезпечним;
- не купатися на самоті, завжди плавати з кимось;
- не стрибати у воду з висоти, особливо там, де глибина невідома;
- у жодному разі не заходити у воду в стані алкогольного сп'яніння;
- не купатися у грозу або сильний вітер.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678
у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1050 екз. Замовлення № 1536.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів.
• Редакція залишає за собою право редагувати матеріали.
• Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами.
• Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.